

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců: JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **B. E., nar. , státní příslušnost** , neznámého pobytu, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem v Praze 1, Opletalova 25, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Komise pro rozhodování ve věcech cizinců, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2014, č. j. MV-80206-3/SO/sen-2014,

T a k t o:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 30. 9. 2014, č. j. MV-80206-3/SO/sen-2014, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka, advokáta.**
- III.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se včas podanou žalobou dne 24. 10. 2014 domáhal u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 30. 9. 2014, č. j. MV-80206-3/SO/sen-2014, kterým podle § 90 odst. 5 správního řádu bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, ze dne 23. 4. 2014, č. j. OAM-307-9/ZR-2014, kterým mu byl ukončen přechodný pobyt na území České republiky za účelem zaměstnání podle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) ve spojení § 46 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, z důvodu obcházení zákona v podobě účelového manželství s občankou České republiky.

Současně byla cizinci podle § 87f odst. 3 téhož zákona stanovena lhůta k vycestování z území České republiky třicet dnů od právní moci rozhodnutí.

Žalobce přicestoval do České republiky nelegálně v roce 2007 bez cestovního dokladu a požádal o udělení azylu, který mu sice udělen nebyl, žaloba krajským soudem byla zamítnuta, nicméně Nejvyšší správní soud vyhověl kasační stížnosti žalobce a následně bylo řízení vráceno zpět správnímu orgánu prvního stupně. Mezitím dne 10. 4. 2009 uzavřel manželství s českou státní občankou a dne 3. 11. 2010 mu byl povolen přechodný pobyt na území České republiky jako rodinnému příslušníku Evropské unie a bylo mu vydáno potvrzení k přechodnému pobytu s platností do 3. 11. 2015. Dne 18. 7. 2013 podal žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky. V rámci tohoto řízení byl sepsán protokol o výsledku žadatele a s jeho manželkou J. E. protokol o výsledku svědka. V rámci tohoto řízení uváděli prokazatelně záměrně nepravdivé údaje týkající se jejich společného soužití.

Dne 24. 3. 2014 byl sepsán protokol o výsledku svědka podle § 55 správního řádu s J. E., v němž uvedla, že žije ve společné domácnosti s přítelem, se kterým má dceru J. J., nar. , a to od data jejího narození. Uvedla, že chce, aby manžel získal trvalý pobyt, protože jsou kamarádi, a že kdyby se rozvedli, tak by manžel přišel o pobytu a musel by odjet a to by nechtěla.

Oba správní orgány uváděly, že se řídily jak zákonem o pobytu cizinců, tak i směnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS.

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009 KOM (2009) 313 o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Podle tohoto sdělení mohou členské státy definovat kritéria, která poukazují na možný úmysl zneužít práva přiznaná směnicí, a to zejména zohlednit následující faktory:

- pár se před svatbou nikdy nesetkal,
- pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají,
- pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí,
- důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen (*s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí*),
- v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu,
- rozvoj rodinné života pouze tehdy, kdy byl přijat příkaz k vyhoštění,
- pár se rozvedl krátce potom, co státní dotyčný příslušník třetí země získal právo pobytu.

Žalovaný potom uzavřel s tím, že v inkriminované věci bylo naplněno několik znaků. Manželé E. se neshodují, pokud jde o některé osobní informace, manželé nemluví společným jazykem (z výpovědi vyplývá, že žalobce mluví jen málo česky a oba uvedli, že se dorozumívají v podstatě rukama), žalobce uváděl, že žijí společně jako manželé a že s nimi

žije i dcera jeho manželky J., ale nevěděl kolik je jí let. Nevěděl, jak se jmenují rodiče jeho manželky.

Žalobce se domáhal svým podáním zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného s tím, že měl být zkrácen na svých právech.

Žalobce namítal, že správní orgány zcela rezignovaly na povinnost podle § 174a zákona o pobytu cizinců, a v odůvodnění rozhodnutí neuvedly žádnou úvahu týkající se přiměřenosti rozhodnutí, ačkoliv je podle jeho názoru zřejmé, že se na danou věc § 174a citovaného zákona vztahuje.

Žalobce namítal, že důkaz v podobě výsledku svědka ze dne 24. 3. 2014, který byl sepsán s manželkou žadatele, byl pořízen v rozporu s § 51 odst. 2 správního řádu, neboť žalobce nebyl o tomto úkonu vyrozuměn, přičemž taková absence základních náležitostí úkonů zcela nepochybně zakládá jeho nezákonnost.

Žalobce namítal, že jeho výslech a výslech jeho manželky byly pořízeny v jiném řízení, před zahájením řízení o ukončení přechodného pobytu a neměly být v rámci řízení o ukončení přechodného pobytu provedeny jako důkaz.

Žalobce namítal, že správní orgány založily účelovost uzavřeného manželství na tom, že manželé se neshodli, kdo vybíral prstýnky (kdy navíc rozdílné odpovědi se vzájemně nevylučují), či na tom, že aktuálně prochází manželství žalobce a jeho manželky určitou fází. Podle žalobce došlo k porušení § 3 správního řádu, neboť nebylo postupováno tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, přičemž pokud správní orgán něco zjistil, tak toliko jen náznaky pochybností, nikoliv jasný důkaz o účelově určeném manželství.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 26. 11. 2014 navrhnul žalobu jako nedůvodnou zamítnout s tím, že v rámci správního řízení bylo prokázáno, že manželka žalobce J. E., nar., s žalobcem nežije ve společné domácnosti, nýbrž žije u přítele, s nímž má dceru J. J., nar., od narození dcery bydlí u přítele. Do protokolu dne 24. 3. 2014 uvedla J. E., že žije ve vztahu s jiným mužem a má s ním dítě, a že nechtěla podávat žádost o rozvod. S přítelem o tom ještě neměli mluvit, zatím o tom uvažuje. Prstýnky měl kupovat manžel, zatímco do protokolu sepsaného v rámci řízení o povolení trvalého pobytu uvedla stejně jako žalobce, že je měli kupovat společně. Manželé nemluví společným jazykem, žalobce má mluvit jen málo česky, dorozumívají v podstatě „rukama“.

Městský soud v Praze nařídil ve věci jednání, které se konalo dne 23. 2. 2017, z něhož se žalovaný správní orgán omluvil dne 13. 2. 2017. Žalobce ani jeho zástupce se nedostavili ani neomluvili, doručení zástupci žalobce vykázáno dne 2. 2. 2017.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu

předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 3 správního řádu nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.

Žalobce namítal porušení § 3 správního řádu, neboť nebylo postupováno tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, přičemž pokud správní orgán něco zjistil, tak toliko jen náznaky pochybností, nikoliv jasný důkaz o účelově určeném manželství.

Dne 7. 2. 2014 správní orgán prvního stupně vydal oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední ve věci ukončení přechodného pobytu podle § 87f odst. 1 písm. a) ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, neboť vzniklo důvodné podezření, že se žalobce dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území účelově uzavřeným manželstvím. Oznámení o zahájení správního řízení mělo být žalobci oznámeno dne 13. 2. 2014. Dne 23. 4. 2014 správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu podle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

Správní řízení nalézací tedy bylo zahájeno dne 13. 2. 2014 a bylo ukončeno vydáním prvostupňového rozhodnutí dne 23. 4. 2014. Soud ověřil ze správního spisu, že jediné dokazování, které ve věci správní orgán provedl, je protokol o svědecké výpovědi ve věci zrušení povolení k přechodnému pobytu podle § 55 správního řádu, a to manželky žalobce J. E. . Svědkyně mj. vypověděla, že žila s žalobcem jako manželé 1 rok a 4 měsíce. Svědkyně na otázku, zda obdržela za uzavření manželství s žalobcem nějakou odměnu, odpověděla: „Ne.“ Žalobci bylo doručeno vyrozumění o výsledku svědkyně J. E. dne 27. 2. 2014, nicméně výsledku se žalobce nezúčastnil.

Podle § 51 odst. 2 správního řádu o provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26, rovněž v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je správní orgán povinen podle § 51 odst. 2 správního řádu z r. 2004 včas uvědomit žadatele o provádění důkazů mimo ústní jednání, a to mj. výsledkem svědka, a umožnit tak žadateli, aby byl výsledku přítomen.

Pokud žalobce namítal, že důkaz v podobě výsledku svědka ze dne 24. 3. 2014, který byl sepsán s manželkou žadatele, byl pořízen v rozporu s § 51 odst. 2 správního řádu, neboť žalobce nebyl o tomto úkonu vyrozuměn, musel Městský soud v Praze tuto námitku odmítnout jako neodůvodněnou.

Soud však musel přisvědčit námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť žalobce nebyl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci ukončení přechodného pobytu podle §

87f odst. 1 písm. a) ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců vůbec vyslechnut.

Ze správního spisu soud dále ověřil, že správní orgán prvního stupně použil jako důkaz protokol o svědecké výpovědi žalobce ve věci řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu, pořízený dne 26. 11. 2013 podle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Dále potom protokol o svědecké výpovědi manželky žalobce J. E. ve věci řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu, pořízený podle § 55 správního řádu dne 26. 11. 2013. oba výslechy tedy byly pořízeny v jiném řízení a před zahájením řízení z moci úřední ve věci ukončení přechodného pobytu podle § 87f odst. 1 písm. a) ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

Podle § 174a zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. ledna 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 – 30, ustanovení § 174a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, stanoví pouze to, jakými okolnostmi se má správní orgán zabývat v případech, kdy je povinen zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona. Na základě daného ustanovení však nelze určit, u kterých rozhodnutí má správní orgán povinnost přiměřenost dopadů zkoumat. To je nutno zhodnotit na základě jiných částí právního řádu než § 174a zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

K žalobcově odvolací námitce, že žalovaný neposoudil věc podle § 174a zákona o pobytu cizinců, uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí ze dne 30. 9. 2014, č. j. MV-80206-3/SO/sen-2014, že s ohledem na uplatněný důvod ukončení přechodného pobytu spočívající v uzavření fiktivního manželství za účelem získání pobytového povolení nemohlo dojít k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života manželů. Tomuto závěru nebylo lze nepřisvědčit.

Podle § 87f odst. 1 zákona o pobytu cizinců Ministerstvo ukončí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie (b), který sám není občanem Evropské unie, přechodný pobyt na území, pokud o to požádá nebo z důvodů uvedených v § 87e.

Podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců na zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu se důvody podle § 87d odst. 1 vztahují obdobně. Ministerstvo žádost dále zamítne, jestliže žadatel se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. srpna 2012, č. j. 5 As 104/2011-102, účelovost uzavření manželství ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba posuzovat po celou dobu

správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Pokud je v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené, a to ani, když tomu tak od jeho úplného počátku nebylo.

Z protokolu o výsledku žalobce v řízení o žádosti o povolení trvalého pobytu ze dne 26. 11. 2013 Městský soud v Praze zjistil zejména, že žalobce uvedl, že dceři jeho manželky je 11 let, že se seznámil s manželkou v létě 2008 na diskotéce u Červeného kostela v Teplicích, že chodí do práce v cca 10 hodin a vrací se v cca 9 hodin večer, že když leží v posteli na zádech, leží jeho manželka po žalobcově pravé straně, že manželka byla včera na noční směně, kdy přišla, žalobce neví, protože už spal, mohlo být tak mezi 5 – 6 hodinou, že mají na posteli zelenožluté povlečení a modré prostěradlo, že manželka má dceru, které je 11 let, že manželka má bankovní účet a žalobce nemá.

Z protokolu o výsledku svědkyně J. E., manželky žalobce, v řízení o povolení trvalého pobytu ze dne 26. 11. 2013 zjistil Městský soud v Praze zejména, že svědkyně žije s žalobcem ve společné domácnosti, dcera svědkyně žije u svého otce, jsou jí 2 roky, že žalobce odchází do práce někdy kolem osmé, někdy kolem deváté a vrací se domů kolem půl jedenácté, že když leží v posteli na zádech, leží žalobce po její pravé straně, že byla včera na odpolední směně a domů se vrátila kolem 11 hodiny, přičemž žalobce ještě byl vzhůru, když přišla, že mají na posteli modré povlečení a oranžové prostěradlo, že svědkyně nemá bankovní účet a žalobce má bankovní účet. Svědkyně na otázku, proč nechce říci pravdu, že s manželem nebydlí, odpověděla: „Jsme s manželem kamarádi, s manželem nežijí, žijí u mého přítele. Chci, aby dostal trvalý pobyt. Od narození dcery bydlím u přítele a s manželem vůbec nežijí. Ale stýkáme se spolu, jsme kamarádi a chci, aby dostal trvalý pobyt.“ Svědkyně na otázku, i přesto, že jste věděla, že můžete dostat pokutu, jste uvedla, že s manželem bydlíte, odpověděla: „Ano, omlouvám se. Myslím si, že i kdybychom se rozvedli, tak by manžel přišel o pobyt a musel by odjet a to bych nechtěla.“ Žalobce nebyl výsledku svědkyně přítomen.

Z výpovědí účastníků řízení je zřejmé, že věc je poněkud složitějšího charakteru než, jak na ni správní orgány původně nahlížely, aniž by žalobce řádně vyslechly. Kromě toho při dokazování použily výsledky účastníků porízené ve zcela jiném řízení, a to před zahájením správního řízení z moci úřední ve věci ukončení přechodného pobytu podle § 87f odst. 1 písm. a) ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný nezpochybnil, že se pár seznámil v létě 2008 a k sňatku došlo dne 10. 4. 2009, žalobce byl v té době úspěšný se svou kasační stížností u Nejvyššího správního soudu a řízení o jeho žádosti o azyl bylo vráceno správnímu orgánu prvního stupně. Pár se se nerozvedl po narození dcery manželky žalobce nezletilé J. J. nar., ač jejím otcem je jiný muž. Manželka žalobce se nechce rozvézt a ani nechce, aby odjel z České republiky.

Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů ve věci rozhodl tak, že žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního zrušil pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, neboť mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Podle ustanovení § 78 odst. 5 soudního řádu správního právním názorem, kterým vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaný správní orgán vázán.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 3.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby, dále náklady právního zastoupení za dva úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 3.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby, a 2x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč, tedy celkem 11.228 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

P o u ě n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 23. února 2017

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**